

Predmet: PSIHOLOGIJA – Departman za matematičke nauke/ Departman za hemijsko-tehnološke nauke/ Sport i fizičko vaspitanje (PSIHOLOGIJA OBRAZOVANJA)

Školska godina: 2018/19

NAPOMENA: Program predmeta Psihologija je obogaćen sadržajima iz psihologije obrazovanja, jer je to jedini psihološki predmet u programu studija ovih studijskih programa, a potreban im je za rad u obrazovnim ustanovama.

Pitanja za proveru znanja – ZA KOLOKVIJUM

I. Nedimović, T., Biro, M. (2014). PSIHOLOGIJA (poglavlja 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9) + PREZENTACIJE SA PREDAVANJA

1. Šta proučava psihologija?
2. Koju/e disciplinu/e psihologije prepoznajete kao značajnu/e za vaš studijski program, i zašto?
3. Da li psihologija može da objasni ponašanje svake osobe? Zašto?
4. Koje metode prikupljanja podataka koristi psihologija?
5. Koji su karakteristični koraci naučnog metoda?
6. Objasnite eksperimentalni postupak u psihološkim istraživanjima.
7. Šta je longitudinalno istraživanje?
8. Objasnite neeksperimentalni postupak u psihološkim istraživanjima.
9. Zašto je važno da uzorak u psihološkim ispitivanjima bude reprezentativan?
10. Kojih osnovnih pet teorijskih modela u psihologiji navode Nedimović i Biro?
11. Objasnite ukratko psihodinamski model.
12. Objasnite ukratko bihejvioristički model.
13. Objasnite ukratko fenomenološki model.
14. Objasnite ukratko kognitivni model.
15. Objasnite ukratko biološki model.
16. Zašto psihologija mora da koristi i biološki teorijski model?
17. U kom uzrastu dete pokazuje interes za igru sa drugom decom?
18. Do čega može dovesti adolescentni egocentrizam?
19. Ko pored roditelja postaje sve značajniji faktor identifikacije u adolescenciji? U čemu je njihov značaj?
20. Kakav je razvoj stvaralačkih mogućnosti tokom celoživotnog razvoja?
21. Objasnite razliku između oseta i opažaja.
22. Čime primamo draži iz spoljašne sredine?
23. Objasnite kako percipiramo vizuelne podražaje.
24. Objasnite kako percipiramo auditivne podražaje.
25. Kako percipiramo bol?
26. Zašto je važna pažnja prilikom percepcije draži?
27. Kakvu funkciju u obradi informacija ima činjenica da imamo dva oka i dva uha? Šta je time omogućeno?
28. Objasnite šta je donji prag draži, a šta prag razlike.
29. Koja je razlika između spontane i namerne pažnje?
30. Kako se hipnoza koristi u terapijske svrhe?
31. U kojoj fazi spavanja se javljaju snovi?

32. Šta je neophodno za uspostavljanje i održavanje uslovnog refleksa?
33. Koji proces je suprotan formiranju uslovnog refleksa?
34. Možete li da navedete neki primer uslovljavanja emocija?
35. Šta je generalizacija, a šta diskriminacija uslovnog refleksa?
36. Koje potkrepljenje je efikasnije – neposredno ili odloženo?
37. Zašto je kockare teško odviknuti od kocke, iako gube novac?
38. Šta je efikasnije – nagrada ili kazna?
39. Kako agresivni sadržaji koje gledamo na filmu i TV utiču na decu?
40. Kakva je razlika u učenju kod Skinnerovog pacova i Kelerovog šimpanze?
41. Šta je pozitivni, a šta negativni transfer učenja?
42. Kako možemo povećati efikasnost učenja?
43. Grafički prikazite prijem informacija, obradu u kratkoročnoj memoriji i prelaz u dugoročnu memoriju.
44. Šta je senzorno pamćenje?
45. Koji činioci doprinose da se kratkoročno pamćenje pretvori u dugoročno?
46. Kakve vrste iskrivljavanja se događaju tokom procesa pamćenja?
47. Kako se zove poremećaj pamćenja i kakav on može da bude?
48. Šta pokazuje Ebbinghausova kriva zaboravljanja?
49. U kom periodu razvoja pamćenje počinje da bude dugoročno?
50. Šta se podrazumeva pod mišljenjem u psihologiji, a šta ne?
51. Šta je suđenje, a šta zaključivanje? (ppt)
52. Koji su metodi rešavanja problema?
53. Kako direkcija utiče na rešavanje problema?
54. Da li su naše odluke uvek racionalne?
55. Na koji način jezik učestvuje u razvoju mišljenja?
56. Koje su faze stvaralačkog mišljenja?
57. Kakva je struktura inteligencije po Spirmanu?
58. Koje vrste inteligencije navodi Gardner u svom modelu inteligencije?
59. Koje osnovne dimenzije „kocke“ navodi Gilford u svojoj teoriji inteligencije?
60. Koliki je uticaj nasleđa, a koliki sredine na razvoj inteligencije? Kako to dokazujemo?
61. Kako se izračunava koeficijent inteligencije i koliki je IQ koji govori o prosečnoj inteligenciji?
62. Da li blago mentalno nedovoljno razvijena lica mogu da završe osnovnu školu? Pod kojim uslovima?
63. Kako očekivanja nastavnika mogu da utiču na postignuća učenika (po Rozenthal i Jakobsen)?
64. Navedite svoju implicitnu definiciju inteligencije. Kojoj „zvaničnoj“ definiciji inteligencije je ona slična? (ppt)
65. Zašto je važno da test inteligencije bude prilagođen kulturi kojoj pripada ispitanik?

II. Vizek-Vidović i sar (2003). PSIHOLOGIJA OBRAZOVANJA (u biblioteci DUNP) + PREZENTACIJE SA PREDAVANJA

Poglavlje: Pedagoške implikacija razvojnopsiholoških shvatanja+ ppt

1. Koje su posledice telesnog razvoja po rad u nastavi?
2. Koje su pedagoške implikacije teorije Pijažea (za rad u nastavi)?

3. Koje su pedagoške implikacije teorije Vigotskog (za rad u nastavi)?
4. Dajte primer kako biste u svom predmetu prepoznali tj. utvrdili zonu narednog razvoja nekog deteta u odeljenju u kojem predajete.
5. Razvoj samopoimanja i samopoštovanja dece i implikacije za rad u nastavi.

Poglavlje: Pedagoške implikacije teorija učenja + ppt

6. Navedite primere ponašanja učenika u školi, naučenih klasičnim uslovljavanjem.
7. Pronađite primer operantnog uslovljavanja u školskoj praksi.
8. Kada je uputno primeniti kaznu, a kada potkrepljenje u nastavnim situacijama?
9. Kada je potkrepljenje delotvornije od kazne i zašto?
10. Sastavite sopstveni „meni“ potkrepljenja za vaše učenike.
11. Objasnite Premakovo načelo.
12. Kako možete iskoristiti efekat prvenstva i efekat novosti pri učenju smislenog gradiva?
13. Navedite primer kada je na vaše učenje delovala proaktivna, a kada retroaktivna inhibicija.
14. Navedite primer gradiva koje ste učili upotrebljavajući strategiju elaboracije, odnosno strategiju organizacije. Šta ste pri tome činili?
15. Koja je temeljna razlika između modeliranja i vikarijskog učenja?
16. Koji su uslovi za uspešno učenje po modelu?
17. Zašto je važno da nastavnici poznaju principe učenja po modelu?
18. Navedite tri opšta tipa modelovanja u odeljenju.

ZA ISPIT (za one koji su položili kolokvijum):

I. Nedimović, T., Biro, M. (2014). PSIHOLOGIJA (poglavlja 10, 11, 12 i 13) + PREZENTACIJE SA PREDAVANJA

66. Objasnite tri komponente emocionalnih stanja.
67. Koje su osnovne emocije?
68. Kako motive objašnjava teorija homeostaze?
69. Objasnite hijerarhiju motiva po Maslovu.
70. Koje su zdravstvene posledice anoreksije?
71. Šta je uzrok homoseksualnosti?
72. Objasnite šta je motiv postignuća i kako nivo motiva postignuća utiče na uspeh u životu?
73. Šta su frustracije?
74. Šta je konflikt i kakvi konflikti mogu biti?
75. Iz kojih delova se sastoji struktura ličnosti po Frojdu? Ukratko objasnite svaki.
76. Koji je osnovni pokretač ljudskog ponašanja po psihoanalizi? Objasnite.
77. Navedite primer intrapsihičkog konflikta.
78. Navedite i opišite neke mehanizme odbrane.
79. Koji su osnovne dimenzije u Ajzenkovoju teoriji crta? Objasnite svaku ukratko.
80. Koje su dimenzije sedmofaktorskog modela?
81. Koji su elementi sreće po Seligmanu?
82. Šta odlučuje da li će stresor izazvati stresnu reakciju?
83. Navedite neke disfunkcionalne pretpostavke i iracionalne ideje.
84. Koji su činioci otpornosti na stres?

85. Šta je funkcija reakcije organizma na stres?
86. Navedite neke od štetnih posledica stresa po zdravlje.
87. Koje su karakteristike Tipa A ličnosti?
88. Navedite kriterijume mentalnih poremećaja.
89. Navedite neke od karakterističnih simptoma šizofrenije.
90. Kakav je terapijski pristup u lečenju depresivnih poremećaja?
91. Šta je uzrok paničnog poremećaja?
92. Kako se tumači nastanak fobija?
93. Šta znači konverzija i koja je njena funkcija?
94. Koje su posledice fizičke, a koje psihološke zavisnosti?
95. Koji oblici neverbalne komunikacije postoje?
96. Šta su to dvostruke poruke?
97. Koje su komponente stava?
98. Zbog čega nastaju predrasude?
99. Šta su stereotipi?
100. Koji su mehanizmi propagande?
101. Koji su mehanizmi kojim grupa utiče na stavove pojedinca?
102. Šta je socijalna kategorizacija?

II. Vizek-Vidović i sar (2003). PSIHOLOGIJA OBRAZOVANJA (u biblioteci DUNP) + PREZENTACIJE SA PREDAVANJA

4. Motivacija za učenje (str.203 – 267, slajdovi)

19. Objasnite razliku između opšte i specifične motivacije za učenje.
20. Dajte barem dve preporuke za nastavu na osnovu Maslovljeve teorije hijerarhije potreba.
21. Koji postupci nastavnika umanjuju, a koji podstiču intrinzičnu motivaciju učenika?
22. Objasnite značaj intrinzične i ekstrinzične motivacije za uspešnu nastavu i učenje.
23. Kakva mora biti pohvala upućena učeniku da bi ona bila delotvorna tj. da bismo njome podstakli motivaciju za učenje?
24. Da li je za uspeh u učenju bolje biti usmeren na izbegavanje neuspeha ili usmeren na postizanje uspeha? Objasnite.
25. Kako ćemo prepoznati da je učenik motivisan za naš predmet?
26. Kojim postupcima možemo povećati učenikovu motivaciju za postignućem?
27. Kakav način razmišljanja i atribucije razloga svog neuspeha treba podsticati kod učenika, da bi on sledeći put ostvario uspeh u učenju?
28. Objasnite zašto je opasno da nastavnik ima pesimistična uverenja i stavove o svojim učenicima.
29. Objasnite komponente akademskog optimizma nastavnika i zašto je važno biti optimističan nastavnik.
30. Kako možemo podstaći i podučiti učenike samoregulisanim učenju?
31. Odaberite jednu nastavnu jedinicu iz vašeg predmeta. Šta sve možete učiniti pa da povećate radoznalost učenika na tom času?

Planiranje i evaluacija u nastavi (str. 409 – 451, slajdovi)

32. Koristeći revidiranu Blumovu klasifikaciju kognitivnog područja (taksonomije), isplanirajte aktivnosti za tri grupe učenika (osnovni, srednji i napredni nivo) na času obrade novog gradiva. Odredite cilj časa. Šta ćete kao zahtev dati svakoj od grupa i obrazložite koji je to nivo Blumove taksonomije?
33. Navedite primere pitanja iz ovog testa za ispitivanje znanja, koji imaju za cilj utvrđivanje nivoa dosećanja/razumevanja/primene/analize/evaluacije/sinteze po Blumovoj taksonomiji.
34. Formulшите zadatak esejskog tipa sa ograničenim odgovorom iz neke nastavne jedinice iz vašeg predmeta. Šta su prednosti a šta nedostaci ovakvog tipa zadataka za proveru znanja?
35. Formulшите zadatak esejskog tipa sa neograničenim odgovorom iz neke nastavne jedinice iz vašeg predmeta. Šta su prednosti a šta nedostaci ovakvog tipa zadataka?
36. Formulшите zadatak tipa višestrukog izbora iz neke nastavne jedinice iz vašeg predmeta. Šta su prednosti a šta nedostaci ovakvog tipa zadataka?
37. Formulшите zadatak alternativnog izbora iz neke nastavne jedinice iz vašeg predmeta. Šta su prednosti a šta nedostaci ovakvog tipa zadatka?
38. Formulшите zadatak povezivanja i sređivanja iz neke nastavne jedinice iz vašeg predmeta. Šta su prednosti a šta nedostaci ovakvog tipa zadatka?
39. Formulшите zadatak nadopunjavanja iz neke nastavne jedinice iz vašeg predmeta. Šta su prednosti a šta nedostaci ovakvog tipa zadatka?
40. Na koja tri nivoa planiramo nastavu iz nekog predmeta?
41. Zašto je za nastavnika važno da planira svoju nastavu?
42. Objasnite razlike između službenog, opaženog i skrivenog kurikuluma.
43. Objasnite prednosti planiranja nastave na osnovu ishoda učenja, u odnosu na planiranje nastave na osnovu sadržaja gradiva.
44. Koje sve aspekte treba vrednovati u radu nastavnika na nekom času?
Upravljanje odeljenjem i disciplina (str.275 – 310, slajdovi)
45. Objasnite razliku između nastavnika koji dobro upravlja razredom i nastavnika koji dobro disciplinuje učenike.
46. Koje su moguće posledice primene modela poslušnosti, a koje modela odgovornosti u upravljanju odeljenjem?
47. Navedite odlike autokratskog, autoritativnog i permisivnog stila upravljanja odeljenjem.
48. Navedite pravila za postavljanje pravila u odeljenju.
49. Zašto je dobro da učenici učestvuju u donošenju pravila ponašanja u odeljenju?
50. Kada je kazna delotvorna?
51. Šta biste učinili u pedagoškoj situaciji... (6 pedagoških situacija iz oblasti upravljanja odeljenjem i disciplinovanja – sa vežbi)
52. Koji bi mogli biti razlozi zbog kojih roditelji odbijaju saradnju sa školom?

8. Specifični problemi u odeljenju (str.106 – 132, slajdovi)

53. Da li se termini „darovitost“ i „talentovanost“ mogu koristiti kao sinonimi? Zašto?
54. Navedite barem 4 vrste emocionalno-bihejvioralnih problema učenika u srednjoj školi.
55. Objasnite specifične teškoće u učenju.
56. Kako se nastavnik treba postaviti prema osećanjima inferiornosti/stida/krivice/niskog samopoštovanja kod učenika?
57. Šta biste učinili u sledećoj pedagoškoj situaciji... (6 situacija iz oblasti inkluzivnog obrazovanja – sa vežbi)

58. Zbog čega je učenicima loša ocena stresna?
59. Kakve koristi mogu imati ostali učenici od uključivanja učenika sa razvojnim smetnjama u redovna odeljenja?
60. Kako možemo pripremiti učenike u odeljenju na dolazak učenika sa smetnjama u senzornom/intelektualnom/motornom području?

9. Inkluzivno obrazovanje (slajdovi)

61. Objasnite zašto je bolje koristiti termin „dete sa potrebom za dodatnom obrazovnom podrškom“ od termina „dete sa posebnim potrebama“?
62. Objasnite razliku između medicinskog i socijalnog modela u razumevanju smetnji u razvoju. Na kom modelu počiva inkluzivno obrazovanje?
63. Objasnite razliku između segregacije, integracije i inkluzije u obrazovanju.
64. Navedite tri kategorije dece sa potrebom za posebnom obrazovnom podrškom po OECD-u.
65. O čemu sve prikupljamo i analiziramo podatke kada radimo pedagoški profil učenika?
66. Objasnite svrhu individualnog obrazovnog plana.
67. Kakav je vaš stav o inkluzivnom obrazovanju? Objasnite ga.
68. Navedite barem 4 opšta pravila za rad sa decom sa smetnjama u razvoju.
69. Koliko u prilagođavanju nastave detetu sa teškoćama učestvuje primena opštih pedagoško-metodičkih znanja i veština nastavnika, a koliko specifičnih metoda i tehnika prilagođavanja? Objasnite svoj odgovor.
70. Po vašem mišljenju, zašto deca u Srbiji imaju loše rezultate iz matematičke pismenosti na PISA testiranjima? Šta bi trebalo promeniti u nastavi da se rezultati poprave?

Napomena: Pitanja na usmenom ispitu predstavljaju kombinaciju više pitanja sa pismenog, u smislu objedinjene teme o kojoj se razgovara uz proveru različitih nivoa kognitivnog funkcionisanja studenta, po Blumovoj taksonomiji (znanje, razumevanje, primena, analiza, evaluacija, sinteza).